

## Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Prawa autorskie na jednolitym rynku cyfrowym

(2017/C 207/14)

**Sprawozdawca:** Mauro D'ATTIS (IT/EPL), radny gminy Brindisi**Teksty źródłowe:** Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Propagowanie na jednolitym rynku cyfrowym uczciwej, wydajnej i konkurencyjnej gospodarki europejskiej opartej na poszanowaniu praw autorskich”

COM(2016) 592 final

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym

COM(2016) 593 final

## I. ZALECANE POPRAWKI

**Poprawka 1**

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 13

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<b>Rekompensaty</b> dla podmiotów praw w odniesieniu do korzystania w ramach wyjątku dotyczącego eksploracji tekstów i danych wprowadzonego na podstawie niniejszej dyrektywy <b>nie są konieczne</b> , ponieważ ze względu na charakter i zakres wyjątku <b>szkody powinny być minimalne</b> .	<b>Państwa członkowskie mogą przewidzieć rekompensaty</b> dla podmiotów praw w odniesieniu do korzystania w ramach wyjątku dotyczącego eksploracji tekstów i danych wprowadzonego na podstawie niniejszej dyrektywy, ponieważ ze względu na charakter i zakres wyjątku <b>szkody – nawet jeśli są minimalne – pociągają za sobą wymierne korzyści dla beneficjentów wyjątków</b> .

**Uzasadnienie**

W motywie 10 tekst Komisji przewiduje wśród beneficjentów również instytucje badawcze, które „biorą udział w partnerstwach publiczno-prywatnych”. Wynika z tego, że sektor prywatny może uzyskać pośrednią korzyść w ramach tego wyjątku. W tym kontekście Komisja nie powinna wykluczać bardziej otwartego podejścia do kwestii rekompensat.

**Poprawka 2**

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 24

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Do celów tych mechanizmów licencjonowania <b>ważny</b> jest precyzyjny i sprawnie funkcjonujący system zbiorowego zarządzania. System ten <b>obejmuje</b> w szczególności zasady dobrego zarządzania, przejrzystości i sprawozdawczości, jak również regularny, rzetelny i dokładny podział i wypłatę kwot należnych poszczególnym podmiotom praw, zgodnie z dyrektywą 2014/26/UE. Wszystkie podmioty praw powinny mieć dostęp do odpowiednich dodatkowych zabezpieczeń oraz powinny one mieć możliwość odstąpienia od stosowania takich mechanizmów do swoich utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną. Warunki dotyczące tych mechanizmów nie powinny mieć wpływu na ich przydatność w praktyce dla instytucji dziedzictwa kulturowego.	Do celów tych mechanizmów licencjonowania <b>i w trosce o zainteresowane podmioty praw niezbędny</b> jest precyzyjny i sprawnie funkcjonujący system zbiorowego zarządzania. System ten <b>musi mieć</b> w szczególności <b>za podstawę</b> zasady dobrego zarządzania, przejrzystości i sprawozdawczości, jak również regularny, rzetelny i dokładny podział i wypłatę kwot należnych poszczególnym podmiotom praw, <b>z wykorzystaniem dostępnych zaawansowanych technologii w tej dziedzinie</b> , zgodnie z dyrektywą 2014/26/UE. Wszystkie podmioty praw powinny mieć dostęp do odpowiednich dodatkowych zabezpieczeń oraz powinny one mieć możliwość odstąpienia od stosowania takich mechanizmów do swoich utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną. Warunki dotyczące tych mechanizmów nie powinny mieć wpływu na ich przydatność w praktyce dla instytucji dziedzictwa kulturowego.

**Uzasadnienie**

Komisja podkreśla kluczową rolę, jaką odgrywają organizacje zbiorowego zarządzania, ale powinna jednoznacznie promować bardziej ambitną modernizację tych organizacji. Wynika to z postępu technologicznego, który, jeżeli zostanie przyjęty i w pełni wdrożony w spółkach zarządzających, mógłby przede wszystkim usprawnić obecne procedury uzyskania pozwolenia, pobierania i rozdzielania praw, a w konsekwencji zwiększyć zasobność członków.

**Poprawka 3**

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 38

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Jeżeli dostawcy usług społeczeństwa informacyjnego przechowują i udostępniają społeczeństwu utwory chronione prawem autorskim lub inne przedmioty objęte ochroną zamieszczane przez swoich użytkowników, wykraczając tym samym poza zwykłe dostarczenie urządzeń oraz dokonując czynności publicznego udostępniania utworu, są one zobowiązane do zawierania umów licencyjnych z podmiotami praw autorskich, chyba że kwalifikują się one do zwolnienia od odpowiedzialności, o którym mowa w art. 14 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/31/WE <sup>(1)</sup>.</p> <p>W odniesieniu do art. 14 należy sprawdzić, czy dostawca usług odgrywa aktywną rolę, w tym przez zoptymalizowanie sposobu prezentacji zamieszczonych utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną lub przez ich promowanie, bez względu na rodzaj środków wykorzystanych do tego celu.</p> <p>Aby zapewnić funkcjonowanie każdej umowy licencyjnej, dostawcy usług społeczeństwa informacyjnego polegających na przechowywaniu i zapewnianiu publicznego dostępu do dużej liczby utworów i innych przedmiotów objętych ochroną zamieszczanych przez użytkowników powinni przyjąć odpowiednie i proporcjonalne środki zapewniające ochronę utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną, takie jak stosowanie skutecznych technologii. Obowiązek ten powinien mieć także zastosowanie w przypadku, gdy dostawcy usług społeczeństwa informacyjnego kwalifikują się do zwolnienia od odpowiedzialności przewidzianego w art. 14 dyrektywy 2000/31/WE.</p> <p><sup>(1)</sup> Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1).</p>	<p>Jeżeli dostawcy usług społeczeństwa informacyjnego przechowują i udostępniają społeczeństwu utwory chronione prawem autorskim lub inne przedmioty objęte ochroną zamieszczane przez swoich użytkowników, wykraczając tym samym poza zwykłe dostarczenie urządzeń oraz dokonując czynności publicznego udostępniania utworu, są one zobowiązane do zawierania umów licencyjnych z podmiotami praw autorskich, chyba że kwalifikują się one do zwolnienia od odpowiedzialności, o którym mowa w art. 14 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/31/WE <sup>(1)</sup>.</p> <p>W odniesieniu do art. 14 należy sprawdzić, czy dostawca usług odgrywa aktywną rolę, w tym przez zoptymalizowanie sposobu prezentacji zamieszczonych utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną lub przez ich promowanie, bez względu na rodzaj środków wykorzystanych do tego celu.</p> <p>Aby zapewnić funkcjonowanie każdej umowy licencyjnej, dostawcy usług społeczeństwa informacyjnego polegających na przechowywaniu i zapewnianiu publicznego dostępu do dużej liczby utworów i innych przedmiotów objętych ochroną zamieszczanych przez użytkowników powinni przyjąć odpowiednie i proporcjonalne środki zapewniające ochronę utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną, takie jak stosowanie skutecznych technologii <b>w celu zapewnienia sprawiedliwego podziału wartości pomiędzy podmioty praw</b>. Obowiązek ten powinien mieć także zastosowanie w przypadku, gdy dostawcy usług społeczeństwa informacyjnego kwalifikują się do zwolnienia od odpowiedzialności przewidzianego w art. 14 dyrektywy 2000/31/WE.</p> <p><sup>(1)</sup> Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1).</p>

**Uzasadnienie**

W art. 13 ust. 3 Komisja słusznie podkreśla znaczenie ustanowienia praktyk w zakresie rozpoznawania treści.

Ścisłe z tym związane jest zagadnienie redystrybucji podmiotom praw wartości powstałej po uznaniu utworu. W trosce o zachowanie spójności między dwoma punktami (motyw 38 i art. 13 ust. 3), uważamy, że tekst powinien wyjaśnić tę kwestię, ponieważ sam fakt rozpoznawania utworów to jedynie początkowy etap w łańcuchu wartości.

**Poprawka 4**

## Wniosek dotyczący dyrektywy

## Artykuł 3

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>1. Państwa członkowskie przewidują wyjątek od praw przewidzianych w art. 2 dyrektywy 2001/29/WE, w art. 5 lit. a) i art. 7 ust. 1 dyrektywy 96/9/WE oraz w art. 11 ust. 1 niniejszej dyrektywy w odniesieniu do zwielokrotnień i pobrań dokonywanych przez instytucje badawcze w celu przeprowadzenia eksploracji tekstów i danych na utworach lub innych przedmiotach objętych ochroną, do których mają legalny dostęp, do celów badań naukowych.</p> <p>2. Każde postanowienie umowne sprzeczne z wyjątkiem przewidzianym w ust. 1 jest bezskuteczne.</p> <p>3. Podmioty praw mają prawo stosować środki zapewniające bezpieczeństwo <b>i integralność</b> sieci i baz danych, w których utwory lub inne przedmioty objęte ochroną są przechowywane. Środki te nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.</p> <p>4. Państwa członkowskie zachęcają podmioty praw i instytucje badawcze do zdefiniowania wspólnie uzgodnionych najlepszych praktyk dotyczących stosowania środków, o których mowa w ust. 3.</p>	<p>1. Państwa członkowskie przewidują wyjątek od praw przewidzianych w art. 2 dyrektywy 2001/29/WE, w art. 5 lit. a) i art. 7 ust. 1 dyrektywy 96/9/WE oraz w art. 11 ust. 1 niniejszej dyrektywy w odniesieniu do zwielokrotnień i pobrań dokonywanych przez instytucje badawcze w celu przeprowadzenia eksploracji tekstów i danych na utworach lub innych przedmiotach objętych ochroną, do których mają legalny dostęp, do celów badań naukowych.</p> <p>2. Każde postanowienie umowne sprzeczne z wyjątkiem przewidzianym w ust. 1 jest bezskuteczne.</p> <p>3. Podmioty praw mają prawo stosować środki zapewniające bezpieczeństwo <b>pod względem integralności, dostępności i poufności</b> sieci i baz danych, w których utwory lub inne przedmioty objęte ochroną są przechowywane. Środki te nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.</p> <p>4. Państwa członkowskie zachęcają podmioty praw i instytucje badawcze do zdefiniowania wspólnie uzgodnionych najlepszych praktyk dotyczących stosowania środków, o których mowa w ust. 3, <b>z uwzględnieniem środków mających na celu sprawiedliwy podział wartości pomiędzy podmiotami praw.</b></p>

**Uzasadnienie**

W klasycznym modelu bezpieczeństwa informacji określa się trzy cele: zachowanie poufności, integralności i dostępności. Każdy cel dotyczy innego aspektu ochrony informacji. Komisja powinna określić wyraźny cel: zachęcić do działań na rzecz wyeliminowania różnic w wartości wytworzonej między usługodawcami a podmiotami praw, których utwory są wykorzystywane.

**Poprawka 5**

## Wniosek dotyczący dyrektywy

## Artykuł 10

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Mechanizm negocjacyjny</p> <p>Państwa członkowskie zapewniają, aby strony, które zamierzają zawrzeć umowę w celu podania do wiadomości utworów audiowizualnych na platformach wideo na żądanie i napotykać trudności związane z udzielaniem licencji na prawa, mogły zwrócić się o pomoc do bezstronnego organu posiadającego stosowne doświadczenie. Organ ten udziela pomocy w negocjacjach i pomaga w osiągnięciu porozumienia.</p>	<p>Mechanizm negocjacyjny</p> <p>Państwa członkowskie zapewniają, aby strony, które zamierzają zawrzeć umowę w celu podania do wiadomości utworów audiowizualnych na platformach wideo na żądanie i napotykać trudności związane z udzielaniem licencji na prawa <b>do transmisji audiowizualnych</b>, mogły zwrócić się o pomoc do bezstronnego organu posiadającego stosowne doświadczenie. Organ ten udziela pomocy w negocjacjach i pomaga w osiągnięciu porozumienia.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Nie później niż [data, o której mowa w art. 21 ust. 1] państwa członkowskie powiadamiają Komisję o organie, o którym mowa w ust. 1.	Nie później niż [data, o której mowa w art. 21 ust. 1] państwa członkowskie powiadamiają Komisję o organie, o którym mowa w ust. 1.

### Uzasadnienie

Pierwotny artykuł może zostać niejednoznacznie zrozumiany, jeżeli brakuje wyjaśnienia, że chodzi wyłącznie o prawa do transmisji audiowizualnych, a nie na przykład o prawa do utworów muzycznych zawartych w produkcjach audiowizualnych. Dodane przez nas uzupełnienie prowadzi do usunięcia pierwotnej dwuznaczności.

### Poprawka 6

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 13

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
1. Dostawcy usług społeczeństwa informacyjnego, którzy przechowują i zapewniają publiczny dostęp do dużej liczby utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną zamieszczanych przez swoich użytkowników, we współpracy z podmiotami praw podejmują środki w celu zapewnienia funkcjonowania umów zawieranych z podmiotami praw o korzystanie z ich utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną bądź w celu zapobiegania dostępności w swoich serwisach utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną zidentyfikowanych przez podmioty praw w toku współpracy z dostawcami usług. Środki te, takie jak stosowanie skutecznych technologii rozpoznawania treści, muszą być odpowiednie i proporcjonalne. Dostawcy usług przekazują podmiotom praw adekwatne informacje na temat funkcjonowania i wdrażania środków, a także, w stosownych przypadkach, adekwatne sprawozdania na temat rozpoznawania utworów i innych przedmiotów objętych ochroną oraz korzystania z nich.	1. Dostawcy usług społeczeństwa informacyjnego, którzy przechowują i zapewniają publiczny dostęp do dużej liczby utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną zamieszczanych przez swoich użytkowników, we współpracy z podmiotami praw podejmują środki w celu zapewnienia funkcjonowania umów zawieranych z podmiotami praw o korzystanie z ich utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną bądź w celu zapobiegania dostępności w swoich serwisach utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną zidentyfikowanych przez podmioty praw w toku współpracy z dostawcami usług. Środki te, takie jak stosowanie skutecznych technologii rozpoznawania treści, muszą być odpowiednie i proporcjonalne, <b>a także muszą zapewniać sprawiedliwy podział wartości pomiędzy podmiotami praw.</b> Dostawcy usług przekazują podmiotom praw adekwatne informacje na temat funkcjonowania i wdrażania środków, a także, w stosownych przypadkach, adekwatne sprawozdania na temat rozpoznawania utworów i innych przedmiotów objętych ochroną oraz korzystania z nich.

### Uzasadnienie

W art. 13 ust. 3 Komisja słusznie podkreśla znaczenie ustanowienia praktyk w zakresie rozpoznawania treści.

Ściśle z tym związane jest zagadnienie redystrybucji podmiotom praw wartości powstałej po uznaniu utworu. W trosce o zachowanie spójności między dwoma punktami (art. 13 ust. 1 i 3), uważamy, że tekst powinien wyjaśnić tę kwestię, ponieważ sam fakt rozpoznania utworów to jedynie początkowy etap w łańcuchu wartości.

### Poprawka 7

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 14

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
1. Państwa członkowskie zapewniają, aby autorzy i wykonawcy otrzymywali <b>regularnie</b> i z uwzględnieniem specyfiki każdego sektora, aktualne, adekwatne i wystarczające informacje na temat eksploatacji swoich utworów i wykonań od podmiotów, którym udzielili licencji lub na które przenieśli swoje prawa, zwłaszcza w odniesieniu do sposobu eksploatacji, uzyskanych dochodów i należnego wynagrodzenia.	1. Państwa członkowskie zapewniają, aby autorzy i wykonawcy otrzymywali <b>co najmniej raz w roku</b> i z uwzględnieniem specyfiki każdego sektora, aktualne, adekwatne i wystarczające informacje na temat eksploatacji swoich utworów i wykonań od podmiotów, którym udzielili licencji lub na które przenieśli swoje prawa, zwłaszcza w odniesieniu do sposobu eksploatacji, uzyskanych dochodów i należnego wynagrodzenia.

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>2. Obowiązek określony w ust. 1 musi być proporcjonalny i skuteczny oraz zapewniać odpowiedni poziom przejrzystości w każdym sektorze. Jednak w tych przypadkach, w których obciążenie administracyjne wynikające z powyższego obowiązku byłoby nieproporcjonalne w świetle dochodów uzyskanych z eksploatacji utworu lub wykonania, państwa członkowskie mogą dostosować obowiązek określony w ust. 1, pod warunkiem, że pozostanie on skuteczny i zapewni odpowiedni poziom przejrzystości.</p> <p>3. Państwa członkowskie mogą zdecydować, że obowiązek określony w ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli wkład autora lub wykonawcy nie jest znaczący w stosunku do całego utworu lub wykonania.</p>	<p>2. Obowiązek określony w ust. 1 musi być proporcjonalny i skuteczny oraz zapewniać odpowiedni poziom przejrzystości w każdym sektorze. Jednak w tych przypadkach, w których obciążenie administracyjne wynikające z powyższego obowiązku byłoby nieproporcjonalne w świetle dochodów uzyskanych z eksploatacji utworu lub wykonania, państwa członkowskie mogą dostosować obowiązek określony w ust. 1, pod warunkiem, że pozostanie on skuteczny i zapewni odpowiedni poziom przejrzystości.</p> <p>3. Państwa członkowskie mogą zdecydować, że obowiązek określony w ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli wkład autora lub wykonawcy nie jest znaczący w stosunku do całego utworu lub wykonania.</p>

### Uzasadnienie

Określenie „regularnie”, zawarte w ust. 1, może być niejednoznaczne. Zgodnie z praktyką branżową, odpowiedni wydaje się okres 12 miesięcy; co nie wyklucza tego, że zastosowanie krótszych okresów jest ewidentnie pożądane i często wykonalne.

### Poprawka 8

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 15

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Mechanizm dostosowania umów</p> <p>Państwa członkowskie zapewniają, aby autorzy i wykonawcy mieli prawo zażądać dodatkowego odpowiedniego wynagrodzenia od strony, z którą zawarli umowę o eksploatację praw, jeżeli pierwotnie uzgodnione wynagrodzenie jest niewspółmiernie niskie w porównaniu do późniejszych właściwych dochodów i korzyści uzyskiwanych z eksploatacji utworów lub wykonań.</p>	<p>Mechanizm dostosowania umów</p> <p>Państwa członkowskie zapewniają, aby autorzy i wykonawcy mieli prawo zażądać dodatkowego odpowiedniego wynagrodzenia od strony, z którą zawarli umowę o eksploatację praw, jeżeli pierwotnie uzgodnione wynagrodzenie jest niewspółmiernie niskie w porównaniu do późniejszych właściwych dochodów i korzyści uzyskiwanych z eksploatacji utworów lub wykonań. <b>Mechanizm ten musi zagwarantować uzyskanie godziwej rekompensaty z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych sektorów.</b></p>

### Uzasadnienie

Ten mechanizm może powodować niepewność prawa, jeżeli zastosowany zostanie jednakowo do wszystkich sektorów przemysłu kreatywnego, o czym Komisja mówi zresztą w motywie 42.

## II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

### Uwagi wstępne

1. Potwierdza kluczową rolę i potencjał władz lokalnych i regionalnych w dziedzinie usług cyfrowych dla obywateli oraz tworzenia i obsługi infrastruktury cyfrowej – często w ramach współpracy transgranicznej czy międzyregionalnej – w celu usunięcia barier dla działalności online.



2. Z zadowoleniem przyjmuje propozycje dotyczące działań na rzecz rynku wewnętrznego łączności elektronicznej, służące dynamicznemu i zrównoważonemu rozwojowi wszystkich sektorów gospodarki i tworzeniu nowych miejsc pracy, a także działań na rzecz aktualizacji przepisów o prawie autorskim z uwzględnieniem rewolucji cyfrowej i zmian zachowań konsumentów.

3. Popiera opracowanie środków poprawiających pozycję podmiotów praw w odniesieniu do negocjacji dotyczących wykorzystania treści objętych tymi prawami. Dotyczy to w szczególności ich wykorzystania w ramach usług internetowych umożliwiających dostęp do treści zamieszczanych przez użytkowników i niekiedy niezapewniających godziwego wynagrodzenia z tytułu takiego używania. Podkreśla jednak, że podmioty lokalne i regionalne, przedsiębiorstwa rozpoczynające działalność oraz małe przedsiębiorstwa znajdują się często w gorszym położeniu niż duże podmioty praw i dlatego nie wolno niepotrzebnie ograniczać ich praw.

4. Odnotowuje, że Komisja przedstawia całkowicie przekonujące argumenty dotyczące wartości dodanej inicjatywy regulacyjnej w tym sektorze na szczeblu europejskim i że w związku z tym inicjatywa ta jest zgodna z zasadą pomocniczości. To samo dotyczy argumentów przedstawionych odnośnie do proporcjonalności<sup>(1)</sup>.

### **Prawa autorskie na rynku cyfrowym**

5. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja pozostawiła państwom członkowskim swobodę w stosowaniu odstępstw dotyczących wykorzystania chronionych utworów w celach edukacyjnych. W ten sposób zapewnia się poszanowanie tożsamości narodowej, regionalnej i lokalnej, a w konsekwencji występowanie szczególnych rodzajów licencji, które znajdują swe źródło w różnych kontekstach społecznych i politycznych.

6. Apeluje o pogłębienie roli odgrywanej przez stowarzyszenia zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w celu wdrożenia sprawiedliwego, nowoczesnego i skutecznego prawa autorskiego.

7. Zwraca uwagę, że istotne jest, aby istniała możliwość korzystania z cyfrowych materiałów dydaktycznych np. również podczas kształcenia na odległość lub tymczasowych pobytów za granicą, a nie tylko w tym państwie członkowskim, w którym dana instytucja edukacyjna ma swoją siedzibę.

8. Sugeruje w szczególności, aby Komisja przypomniała, że bez ukierunkowanych inwestycji w narzędzia modernizacji, stowarzyszenia zarządzające uniemożliwią rynkowi i własnym członkom korzystanie z usług usprawniających z jednej strony systemu licencjonowania, a z drugiej – pobieranie i dystrybucję opłat.

9. Popiera dążenie do przejrzystości praktyk na rynku, na którym od dawna przejrzystości takiej brakowało, co prowadziło do uprzywilejowania interesów niektórych kategorii, a często także do niekorzystnych umów dla twórców.

10. Ubolewa jednak, że planowane jest wprowadzenie odstępstwa od obowiązku przejrzystości, w przypadku gdy wkład autora lub wykonawcy nie jest znaczący. Obecna technologia rozpoznawania i dokumentowania repertuaru może określić z wystarczającą dokładnością całkowitą wartość utworu i wkładu różnych zainteresowanych stron, bez względu na zakres tego wkładu.

11. Zgadza się, że wzmocnienie przejrzystości warunków umów między twórcami a ich partnerami ma przede wszystkim na celu przywrócenie równowagi sił przetargowych w sytuacjach, w których autor mógłby być poszkodowany. Zauważa w związku z tym, że takie działanie nie stanowi naruszenia zasady swobody zawierania umów, nie podważając przy tym roli rynku w określaniu ofert dostosowanych do potrzeb zainteresowanych.

12. Proponuje, by Komisja zachęciła dostawców usług i organizacje w łańcuchu wartości do wspólnego opracowania standardowych wzorów wymiany informacji w sprawie wykorzystania utworów w celu zagwarantowania większej skuteczności zarządzania i interoperacyjności.

### **Zachowanie dziedzictwa kulturowego**

13. Z zadowoleniem przyjmuje położenie przez Komisję Europejską nacisku na ochronę utworów narażonych na degradację ze względu na przestarzałą technologię lub rozkład pierwotnego nośnika. Jest przekonany, że odstępstwo to ułatwi procedurę zachowania artystycznego i kulturowego bogactwa państw członkowskich, oraz wyraża nadzieję, że będzie ono stanowić zachętę do tworzenia partnerstw w celu ochrony tego bogactwa w interesie publicznym, z udziałem instytucji zajmujących się dziedzictwem kulturowym oraz instytucji badawczych<sup>(2)</sup>.

<sup>(1)</sup> Zgodnie ze sprawozdaniem Grupy Ekspertów ds. Pomocniczości KR-u opartym na konsultacjach, które odbyły się w dniach 4–14 października 2016 r.

<sup>(2)</sup> Już w 1996 r. współpraca między Laboratorium Informatyki Muzycznej (LIM – Laboratorio di Informatica Musicale) na Uniwersytecie w Mediolanie a mediolańskim Teatro alla Scala doprowadziła do digitalizacji ponad pięciu tysięcy taśm magnetycznych z archiwum dźwiękowego, dzięki czemu stały się one dostępne – na stałe i w wyższej jakości – dla przyszłych pokoleń.

**Wzbogacanie europejskiego katalogu audiowizualnego**

14. Z zadowoleniem przyjmuje wyrażony przez Komisję zamiar zwiększenia obecności europejskiego katalogu audiowizualnego na różnych platformach cyfrowych, zwłaszcza z myślą o utworach, które ze względu na ich ograniczoną wartość handlową są trudno dostępne w tradycyjnych kanałach dystrybucji.

15. Popiera rozszerzenie licencji zbiorowych na utwory niedostępne w obrocie handlowym na organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i instytucje dziedzictwa kulturowego. Podkreśla zwłaszcza korzyści z takich środków dla zapewnienia odpowiedniego wynagrodzenia podmiotów praw, a także pewności prawa z punktu widzenia instytucji.

16. Ubolewa jednak, że w dokumencie nie wspomina się o charakterze lokalnym i regionalnym tych utworów. W szczególności warto zwrócić uwagę, że bez częstych kontaktów między artystami, przedsiębiorcami oraz władzami lokalnymi przyznającymi dotacje na kulturę wiele z tych utworów nie mogłoby powstać.

**Rola wydawców**

17. Popiera ochronę podstawowej roli wydawców dla obiegu wysokiej jakości publikacji, do czego potrzebne są znaczne inwestycje w celu utrzymania niezależności i rzetelności.

18. Opowiada się za wspieraniem wydawców, aby posiadali odpowiednie instrumenty prawne pozwalające im na konkurowanie w sferze cyfrowej.

Bruksela, dnia 8 lutego 2017 r.

Markku MARKKULA

Przewodniczący  
Europejskiego Komitetu Regionów

---